

Wedstrijdreglement Dressuur

Wijzigingen 2016 (vet en onderstreept is nieuw, doorgehaald komt te vervallen)

Artikel 102 – Paarden

1. Een paard dat deelneemt aan een dressuurwedstrijd behoort de volgende leeftijdsgrens te hebben bereikt:

Klasse BB en B	: minimaal 3 jaar vanaf 1 oktober
Klassen L1 en L2	: minimaal 4 jaar vanaf 1 april
Klassen M1 en M2	: minimaal 5 jaar vanaf 1 april
Klassen Z1 en Z2	: minimaal 6 jaar
Klasse ZZ-Licht	: minimaal 6 jaar
Klasse ZZ-Zwaar	: minimaal 6 jaar
Junioren	: minimaal 6 jaar
Young Riders	: inleidende en landenproef minimaal 6 jaar
Young Riders	: individuele proef en Kür op muziek minimaal 7 jaar
Klasse Lichte Tour	: minimaal 7 jaar
Klasse Midden Tour	: minimaal 7 jaar
Klasse Zware Tour	: minimaal 8 jaar

Deelname aan de Afdelingsdressuur en Teamdressuur

Klasse of niveau L	: minimaal 4 jaar vanaf 1 april
Klasse of niveau M	: minimaal 5 jaar vanaf 1 april
Klasse of niveau Z en ZZ	: minimaal 6 jaar

Artikel 103 – Deelname aan (internationale) wedstrijden

Voor wedstrijden met rubrieken in de klassen ZZ-Zwaar en hoger, is tevens het bepaalde in het FEI-reglement van toepassing voor zover niet in dit Wedstrijdreglement Dressuur is voorzien.

Deelname aan FEI-wedstrijden;

1. Om deel te mogen nemen aan FEI-wedstrijden in de Lichte Tour dient 2 x ~~63~~**65**% te zijn behaald in een Prix St. George of Intermediaire 1 proef tijdens een Categorie 1/Subtopwedstrijd, binnen 9 maanden voorafgaand aan de definitieve inschrijving voor het evenement.
2. Om deel te mogen nemen aan FEI-wedstrijden in de Zware Tour en dient 2 x ~~63~~**65**% te zijn behaald in een Grand Prix-proef tijdens een Categorie 1/Subtopwedstrijd, binnen 9 maanden voorafgaand aan de definitieve inschrijving voor het evenement.
3. Om deel te mogen nemen aan FEI-wedstrijden voor Junioren dient 2 x 63% te zijn behaald in een Individuele en/of landenproef tijdens een Categorie 1/Subtopwedstrijd, binnen 9 maanden voorafgaand aan de definitieve inschrijving voor het evenement.
4. Om deel te mogen nemen aan FEI-wedstrijden voor Young Riders dient 2

- x 63% te zijn behaald in een Individuele en/of landenproef tijdens een Categorie 1/Subtopwedstrijd, binnen 9 maanden voorafgaand aan de definitieve inschrijving voor het evenement.
5. Om deel te mogen nemen aan FEI wedstrijden voor Pony's dient 2 x 63% te zijn behaald in een Individuele en/of landenproef binnen 9 maanden voorafgaand aan de definitieve inschrijving voor het evenement.
  6. Wanneer in het buitenland deelgenomen wordt aan nationale wedstrijden kunnen deze meetellen voor uitzending wanneer de rubrieken beoordeeld zijn door minimaal 2 I-juryleden.
  7. Voor in het buitenland woonachtige Nederlanders kunnen afwijkende wedstrijden/bepalingen gelden.

Artikel 104 – De verschillende klassen

1. Klassen en proeven.

Klasse BB : Alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven

Klasse B : alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven.
 Klasse L 1 : alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven.
 Klasse L 2 : alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven.
 Klasse M 1 : alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven.
 Klasse M 2 : alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven.
 Klasse Z 1 : alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven.
 Klasse Z 2 : alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven.
 Klasse ZZ pony's : de FEI proeven (inleidend, individueel, team)
 Klasse ZZ-Licht : alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven,
 Klasse ZZ-Zwaar : alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven,
 Klasse Lichte Tour : de FEI-proeven Prix St. Georges, verkorte Prix St. Georges, Intermédiaire I,
 Klasse Midden Tour : ~~de FEI-proeven Intermédiaire II,~~
 Klasse Zwarte Tour : **de FEI-proeven Intermédiaire A en B, Intermédiaire II, Grand Prix 16-25, Grand Prix, Grand Prix Special, Afdelingsdressuur L-M-Z-ZZ:** alle door de KNHS daartoe uitgegeven proeven

3. De officiële dressuurproeven zijn opgenomen in een aparte uitgave. Iedere rubriek heeft zijn eigen proef, voor de klassen t/m ZZ-Licht **ZZ-Zwaar** is per maand een schema opgenomen met de te verrijden proeven in het Dressuurproevenboekje; ~~indien hiervan wordt afgeweken moet op het vraagprogramma uitdrukkelijk worden aangegeven welke proef er voor een bepaalde rubriek wordt uitgeschreven.~~ **Hiervan kan worden afgeweken door de wedstrijdorganisatie op het vraagprogramma.** Als er 2 proeven worden uitgeschreven per wedstrijddag, **is het voor een combinatie niet toegestaan om 2x dezelfde proef te starten** dient t/m de klasse ZZ-Licht de 1^e proef van de maand verplicht te worden gereden. Het is niet toegestaan uitsluitend de 2^e proef te rijden, zonder gestart te zijn in de 1^e proef, of 2x de eerste proef te rijden.
6. **De klasse BB is geen promotieklasse en er worden geen prestatiepunten geregistreerd. Er wordt wel een klassement opgemaakt en er zijn prijzen volgens de wedstrijdtarievenlijst. Voor de**

BB-rubrieken gelden dezelfde reglementaire bepalingen als voor de reguliere wedstrijdklasse B met uitzondering van de volgende bepaling:

a. Een startpas met het desbetreffende paard is niet verplicht. Deelnemers dienen lid te zijn van de KNHS.

Deelnemers die op basis van hun persoonlijke stand niet meer in de klasse B mogen uitkomen, mogen ook niet in de klasse BB uitkomen. Hors Concours starten is wel toegestaan.

Artikel 106 – Winst- en verliespuntenregeling

1. Voor alle klassen geldt de volgende winst- en verliespuntenregeling **met uitzondering van de klasse BB**. In de klasse B worden geen verliespunten geregistreerd.

Artikel 107 – Promotieregeling

1. Promotieregeling

Klasse BB : geen promotieregeling

Klasse B : promotie naar L1 mag bij 10 en moet bij 30 winstpunten

Klasse L1 : promotie naar L2 mag bij 10 en moet bij 30 winstpunten

Klasse L2 : promotie naar M1 mag bij 10 en moet bij 30 winstpunten

Klasse M1 : promotie naar M2 mag bij 10 en moet bij 30 winstpunten

Klasse M2 : promotie naar Z1 mag bij 10 en moet bij 30 winstpunten

Klasse Z1 : promotie naar Z2 mag bij 10 winstpunten

Klasse Z2 : promotie naar ZZ-Licht mag bij 10 winstpunten

Klasse ZZ-Licht : promotie naar ZZ-Zwaar mag bij 10 winstpunten

Klasse ZZ-Zwaar : promotie naar de Lichte Tour mag bij 10 en moet bij 30 winstpunten

Klasse Lichte Tour : promotie naar de Intermédiaire I is toegestaan nadat er minimaal 1x 60% is behaald in de Prix St. George proeven. Promotie naar de Intermédiaire **A en B en Intermédiaire II** is toegestaan, zodra men 1x 60% heeft behaald in de FEI-dressuurproef Intermédiaire I. Promotie uitsluitend via de Prix St. Georges is niet mogelijk.

Klasse Midden **Zware** Tour: promotie naar de Grand Prix is toegestaan, zodra men 1x 60% heeft behaald in de FEI dressuurproef Intermédiaire II, of 60% heeft behaald in de GP 16-25.

- d. ~~Een combinatie welke gepromoveerd is vanuit de klasse ZZ-licht naar de klasse ZZ-Zwaar mag tot het behalen van vijf winstpunten in de klasse ZZ-Zwaar blijven starten in de klasse ZZ-licht.~~

Een combinatie die promoveert mag, totdat de stand van 5 winstpunten in de hogere klasse is bereikt, ook nog blijven starten in de lagere klasse. Zodra een stand van 5 winstpunten of meer in de hogere klasse is bereikt, gaat de promotie definitief in en mag niet meer in de lagere klasse worden gestart.

- f. Promotie tijdens dezelfde wedstrijddag is niet toegestaan, met uitzondering van promotie van de Intermediaire II naar de Grand Prix welke wel is toegestaan.
- i. Indien men aan 2 proeven deelneemt op dezelfde dag tijdens dezelfde wedstrijd, moet **hoeft** de 2^e proef **niet** in dezelfde klasse gereden worden als de 1^e proef. **Het is toegestaan** deel te nemen aan een tweede proef ondanks het eventueel behalen van de verplichte promotiegrens na de 1^e proef. Dit geldt niet voor Junioren, Young Riders en deelnemers aan rubrieken in het Aangepast Sporten en de GP 16-25. Zij mogen wanneer er 1 Junioren/Young Riders of Grade proef wordt uitgeschreven ook een (tweede) proef voor puntenregistratie rijden in de klasse waarin zij startgerechtigd zijn.

Artikel 108 – Degradatieregeling

1. Klassen B t/m ZZ-Zwaar.
Degradatie naar de daaronder gelegen lagere klasse vindt plaats bij het bereiken van een stand van -10 in de huidige klasse, met dien verstande dat in de klasse L1 verliespunten in mindering worden gebracht tot de stand L1+0 is bereikt. Degradatie van de klasse L1 naar de klasse B is niet mogelijk. Na degradatie begint men in de nieuwe klasse zonder winstpunten.
2. De klassen Lichte Tour, ~~Midden Tour~~ en Zware Tour kennen geen degradatieregeling.

Artikel 110 – Klassenindeling en nieuw gevormde combinaties

Een nieuwe combinatie kan door middel van de inschalingstabellen welke gepubliceerd staan op de website bepalen in welke klasse moet worden uitgekomen op wedstrijden. Bij het vormen van een nieuwe combinatie (paard/pony-ruiter) zal deze combinatie geplaatst worden in de hoogst gemeenschappelijke klasse of een klasse lager indien het reglement en de inschalingstabel dit toe laat. De hoogste klasse van een ruiter is de klasse waarin ooit een winstpunt is behaald. De hoogste klasse van een paard is de klasse waarin door het paard ooit een winstpunt is behaald. Een ruiter die opgenomen is (geweest) in de klasse ZZ-Licht of hoger mag niet meer uitkomen in de klasse **BB en** B. In alle gevallen is de eenmaal gemaakte keuze bindend, met dien verstande dat combinaties die op grond van de inschalingstabel in een hogere klasse uit mogen komen, versneld kunnen promoveren naar een hogere klasse, zonder hiervoor de vrijwillige promotiegrens te hebben bereikt. Indien bij de uitslagverwerking blijkt dat tussentijds versneld gepromoveerd is, terwijl de vrijwillige promotiegrens nog niet bereikt is, wordt dit in de wedstrijdregistratie aangepast. Een in het buitenland geklasseerd paard en/of geklasseerde ruiter is startgerechtigd in de hoogst gemeenschappelijke klasse, nadat de KNHS een schriftelijke verklaring

van een erkende buitenlandse federatie heeft ontvangen ten aanzien van de hoogste klasse van het paard en/of de ruiter. Inschaling vanuit de discipline eventing is mogelijk na een dispensatieverzoek aan de KNHS. Inschaling vanuit de gradeproeven Aangepast Sporten is mogelijk na een dispensatieverzoek aan de KNHS. De procedure voor het aanvragen van dispensatie staat vermeld op de website.

- ~~1. Startgerechtigheidsbepalingen voor FNRS startpashouders dressuur:
  - ~~a. Het F8-diploma van de FNRS geeft de FNRS startpashouder het recht te starten in de dressuur klasse B. De promotie naar de klasse L1 vindt plaats conform de promotie en degradatieregeling van de KNHS.~~
  - ~~b. Het F12-diploma van de FNRS geeft de FNRS startpashouder het recht te starten in de dressuur klasse B of L1. Promotie is niet mogelijk. Na het behalen van 20 winstpunten kan de FNRS startpashouder alleen in de wedstrijdsport verder met een combinatiegebonden startpas.~~
  - ~~c. Deelname aan kampioenschappen is voor FNRS startpashouders niet toegestaan.~~~~
2. Startgerechtigheidsbepalingen:
  - a. Voor inschaling wordt verwezen naar de inschalingstabel op de website. Alles met inachtneming van de minimumleeftijd van het paard voor de desbetreffende klasse. Het F12-diploma van de FNRS geeft de ruiter de mogelijkheid een L1 of hoger geklasseerd paard naar keuze uit te brengen in de klasse B of L1.
  - ~~b. Voor de overstap van een A/B pony naar een C/D/E pony geldt dat er 1 klasse lager gestart mag worden dan de inschalingstabel aangeeft.~~

Artikel 115 – Uitvoering van de proeven

1. Op alle dressuurwedstrijden is men verplicht met de teugels in twee handen te rijden. Bij het verlaten van de ring in stap, eventueel met lange teugel, als de proef is afgelopen, mag de ruiter als hij wil de teugels in één hand nemen. Dit geldt alleen voor zover de proef na het afgroeten als beëindigd wordt beschouwd.
2. Voorlezen:
  - a. De **Alle** proeven tot en met de klasse ZZ-Licht en bepaalde ZZ-Zwaar- proeven **met even nummers**, mogen worden voorgelezen. In het vraagprogramma kan desgewenst worden bepaald dat op regionale en KNHS-kampioenschappen de proeven vanaf de klasse Z1 uit het hoofd gereden dienen te worden. De voorlezer neemt plaats bij B of bij E, tenzij door de jury anders is bepaald. Indien de voorlezer een verkeerde opdracht geeft, waardoor een vergissing in het programma wordt gemaakt, is de deelnemer hiervoor zelf verantwoordelijk. De deelnemer wordt geacht de proef te kennen. De (voorzitter van de) jury gaat in dat geval te werk als zijnde er een fout in het programma is gemaakt.

Artikel 117 – Kledingvoorschriften

1. Correcte kleding is verplicht voor officials en deelnemers die zich binnen de - al dan niet afgesloten - ruimte van het wedstrijdterrein / de wedstrijdaccommodatie bevinden; deze regel is ook van toepassing op de voorlezer van de deelnemer.

2. Tenzij het verenigingstenue wordt gedragen dienen deelnemers tijdens de proef te verschijnen in:
  - a. een rij-jas, type colbert.
  - b. een overhemd, dressuurblouse of shirt, overhemden/dressuurblouses/shirts moeten lange of korte mouwen hebben en een hoge boord of kol.
  - c. een witte, beige of gele rijbroek.
  - d. een paar rijlaarzen of jodphurlaarsjes in combinatie met gelijkkleurige, gladleren/gladde kunstleren chaps.
  - e. een veiligheidshoofddekseel met norm NEN - EN-1384. Alleen in de rubrieken voor Young Riders, GP 16-25 en in de klassen ZZ-Zwaar, Lichte, Midden en Zware Tour mag met een dressuurhoed of bolhoed gereden worden.
3. De combinatie van beugel en rijlaars/ jodphurlaars dient zodanig te zijn dat in geval van nood de voet de beugel ongehinderd kan verlaten.
4. Vanaf de Lichte Tour geldt de verplichting tot het dragen van een rijrok. In bepaalde situaties kan hiervan worden afgeweken.
5. Op internationale wedstrijden onder de reglementen van de FEI kunnen andere bepalingen gelden.
6. Leden van verenigingen waar een verenigingstenue is ingesteld, zijn gehouden in dat tenue aan de wedstrijden deel te nemen, behoudens indien zij starten in de klassen Z1 of hoger. Een veiligheidshoofddekseel als onderdeel van het verenigingstenue is verplicht. Het toezicht op de naleving van de regels m.b.t. het verenigingstenue is géén verantwoordelijkheid voor de jury.
7. Militairen, leden van de Koninklijke Marechaussee en politiefunctionarissen mogen het voorgeschreven ruitertenue of hun uniform dragen. Ook hier geldt de verplichting voor het dragen van een veiligheidshoofddekseel t/m de klasse ZZ-Licht.
8. Het is toegestaan om met een bodyprotector te rijden tijdens de wedstrijd. De bodyprotector mag boven of onder het wedstrijdtenue gedragen worden. Er mag gebruik gemaakt worden van een opblaasbaar veiligheidsvest/bodyprotector welke bevestigd wordt aan het zadel.
9. Het staat iedere deelnemer vrij op het losrijterrein de rij-jas/rijrok uit te laten. Het dragen van een hoofddekseel, zoals deze in de wedstrijdruimte wordt gedragen, is verplicht.
10. ~~Uitsluitend in het geval van extreme zomerse temperaturen (> 30°Celsius) kan de federatievertegenwoordiger beslissen,~~ **Het dragen van een zomertenue is tijdens outdoorwedstrijden toegestaan. Dit betekent dat de rij-jas tijdens de proef mag worden uitgelaten. In plaats van de rij-jas mag dan ook met gilet of bodywarmer worden gereden.**
11. Bij slecht weer ~~mag de federatievertegenwoordiger~~ is het dragen van een regenjas, regenkleding, speciale regenbroek of een windjack toegestaan.

Artikel 124 – Jury

1. De taak en verantwoordelijkheid van de jury is geregeld in het Algemeen Wedstrijdreglement van de KNHS.

2. Een jurylid dient te voldoen aan het Reglement Hippische Instructie en Officials wat gepubliceerd staat op de website.
3. Het totaal per wedstrijddag te beoordelen combinaties in de klassen B t/m ZZ-Licht mag het aantal van 40 niet te boven gaan, met in achtneming van de genoemde pauzes in lid 4a van dit artikel. Het totaal per wedstrijddag te beoordelen combinaties vanaf de klasse ZZ-Zwaar mag het aantal van 32 niet te boven gaan, met in achtneming van de pauzes genoemd in lid 4b van dit artikel. De KNHS behoudt zich het recht voor om hierin uitzonderlijke situaties van af te wijken tot maximaal 40 combinaties.
4. a. Tijdens rubrieken **BB** t/m ZZ-Licht, die geheel aaneengesloten worden verreden, dient bij een deelnemersaantal tussen de 20 en 30 combinaties halverwege een pauze van tenminste vijftien minuten in het tijdschema te worden opgenomen. Zijn er meer dan 30 starts, dan dient er tweemaal een pauze van minimaal vijftien minuten ofwel eenmaal een pauze van minimaal dertig minuten te worden ingelast. Deze pauze dient duidelijk op de startlijst te worden aangegeven.

Artikel 126 – Beoordeling

1. De omschrijving van de diverse onderdelen van de individuele dressuurproeven, eventueel met de daarbij behorende toelichting en de daarin opgenomen bepalingen in de uitleg van het doel en de algemene principes van de dressuur zijn van toepassing. Deze zijn gepubliceerd op de website van de KNHS. Indien en voor zover deze bepalingen niet in overeenstemming zijn met de bepalingen van dit reglement, dan hebben de bepalingen van dit reglement te allen tijde voorrang.
2. Alle bewegingen en overgangen van de ene naar de andere gang worden voor wat betreft de algemene beoordeling aan het einde van de proef, bij het onderdeel zuiverheid en regelmaat van de gangen, verenigd tot groepen van gelijksoortige bewegingen, behorend tot dezelfde gang.
3. De prestaties van de deelnemers in de proeven worden door een daartoe gelicentieerd jurylid beoordeeld door middel van het toekennen van cijfers, variërend van 0 t/m 10, waarbij het cijfer 0 het slechtste en het cijfer 10 het beste cijfer is. **Het toekennen van halve punten is bij alle onderdelen in de proeven toegestaan.** Het toekennen van halve punten is ook toegestaan bij de waardering van de artistieke presentatie in de Kür op muziek in alle klassen.

De tabel/verklaring van de cijfers luidt als volgt:

10 = uitmuntend	4 = onvoldoende
9 = zeer goed	3 = tamelijk slecht
8 = goed	2 = slecht
7 = tamelijk goed	1 = zeer slecht
6 = bevredigend	0 = niet uitgevoerd
5 = voldoende matig	

Onder 'niet uitgevoerd' wordt verstaan, dat praktisch niets van de gevraagde beweging of oefening is getoond.

4. Alle bewegingen en/of oefeningen en sommige overgangen van de ene gang naar de andere, die door de jury met cijfers beoordeeld moeten worden, zijn in de proeven van afzonderlijke elkaar opvolgende nummers voorzien.

5. Onder de noemer 'verzorging van het geheel' wordt een beoordeling uitgebracht over:
  - De conditie waarin en het toilet waarmee het paard wordt gepresenteerd;
  - Het harnachement van het paard;
  - De kleding en de verzorging van de deelnemer.
6. Aanwijzingen voor de beoordeling van het onderdeel "verzorging van het geheel", dat voorkomt in de proeven voor de klassen **BB en B**, zijn opgenomen in de bijlagen van dit reglement gepubliceerd op de website.
7. Tijdens de nationale kampioenschappen van de KNHS in de klassen Z1-paarden en hoger kan een combinatie, die niet aan het kampioenschap deelneemt, ter beschikking van de jury worden gesteld om de proef voor te rijden, teneinde de jury in staat te stellen om overleg te plegen om op die wijze hun waardering zo veel mogelijk met elkaar in overeenstemming te brengen.

Artikel 135 – Het protocol

1. De cijfers en de bemerkingen op de verrichtingen van een deelnemende combinatie worden duidelijk op het protocol vermeld.
2. Elk jurylid dient te worden geassisteerd door een secretaris.
3. Het protocol heeft ~~twee~~ **drie** kolommen. In de eerste kolom wordt het oorspronkelijke **cijfer voor de komma genoteerd**. ~~van de jury genoteerd~~; In de tweede kolom wordt **het cijfer achter de komma genoteerd, dit kan bestaan uit een 0 of een 5**. In de derde kolom wordt een eventuele correctie, die - op straffe van ongeldigheid - dient te worden geautoriseerd door middel van de paraaf van het desbetreffende jurylid. In het geval van twijfel inzake het toegekende cijfer, wordt er in het voordeel van de deelnemer beslist.
4. Er is ook ruimte op het protocol voor de bemerkingen van het jurylid, waarin deze zo veel mogelijk de motivering van de cijfers behoort weer te geven, vooral wanneer onvoldoendes en de cijfers 5, 6 of 7 worden toegekend.
7. ~~Voor de algemene cijfers evenals voor de cijfers van bepaalde onderdelen kan een coëfficiënt van toepassing zijn. Deze staat, indien van toepassing, in het te rijden programma vermeld en mag derhalve uitsluitend in dat geval worden toegepast. Er mogen in de KNHS proeven géén halve punten worden toegekend. Na de toepassing van de coëfficiënt dient de waardering altijd een even getal te zijn. De jury geeft voor het desbetreffende onderdeel gewoon zijn punt op een schaal van 0 t/m 10. Bij het optellen van het protocol, wordt het bewuste punt dan met 2 vermenigvuldigd. Er mogen wel halve punten worden toegekend bij alle onderdelen in de FEI proeven. Dit houdt in dat na toepassing van de coëfficiënt de waardering zowel een even als een oneven getal kan zijn.~~

Artikel 137 – Klassement

8. Ex aequo-regeling:

Wanneer er twee of meer deelnemers met een gelijk puntentotaal/percentage eindigen worden de desbetreffende combinaties ex aequo geklasseerd en moeten zij de voor hen gezamenlijk bestemde prijzen gelijk onder elkaar verdelen, tenzij in het vraagprogramma anders wordt bepaald. Indien het voorwerpen betreft, moet er worden geloot.

- a. De plaatsing kan, voor zover het vraagprogramma dat aangeeft, door de wedstrijdorganiserende vereniging, indien zich een ex aequo-klassering voordoet, tot en met de klasse ZZ-Licht desgewenst bepaald worden zoals hieronder omschreven. Voor de klassen ZZ-Zwaar en hoger wordt de ex aequo klassering gehandhaafd of wordt een andere regeling opgenomen in het vraagprogramma.

Klasse t/m ZZ-Licht	Eerst op grond van onderdeel	Vervolgens op grond van onderdeel
Alle	Het rechtgerichte, ontspannen en in aanleuning gaande paard	Rijvaardigheid en het effect van de hulpen <u>harmonie</u>

- ZZ pony's 20x60m	Lichtheid, harmonie, gehoorzaamheid	Regelmaat van de gangen en losheid van de beweging
- Afdelingsdressuur	24	26
- Afdelingsdressuur M-paarden	23	24
- Afdelingsdressuur klasse Z	23	24

- b. Indien na toepassing van de bovenstaande regel nog steeds twee of meer combinaties gelijk geklasseerd zijn, worden zij - tenzij in het vraagprogramma anders wordt bepaald – ex aequo in de klassering van de rubriek opgenomen.
- c. In het geval van ex aequo klassering wanneer de proef is beoordeeld door 2 of meer juryleden is eerst het totaal aantal door de juryleden toegekende punten voor het eerst genoemde onderdeel ~~“Het ontspannen en in aanleuning gaande paard; de harmonie van de uitvoering van toepassing”~~ bepalend voor de uitslag; valt dan nog geen beslissing dan is de totaalwaardering voor het als tweede genoemde onderdeel ~~“Rijvaardigheid en effect van de hulpen”~~ doorslaggevend. Valt er dan nog geen beslissing, dan geldt het totaal van alle punten op het protocol van de voorzitter van de jury.

Artikel 140 – Afdelingsdressuur/vier- en zestallen

Bij afdelingsdressuur wordt er een dressuurproef gereden in een zestal of viertal. De dressuurproeven voor de verschillende klassen in de afdelingsdressuur zijn opgenomen in een speciale uitgave.

1. Vier- en zestallen dienen te worden samengesteld uit leden afkomstig van dezelfde vereniging, dezelfde kring of dezelfde regio, tenzij anders is vermeld in het vraagprogramma.
2. Deelnemende combinaties in een vier- of zestal dienen in het bezit te zijn van een geldige startpas.
3. Indien onder dezelfde afdelingsnaam meer viertallen beschikbaar zijn, mogen deze viertallen desgewenst aan dezelfde wedstrijd deelnemen, ook

wanneer gestart wordt in dezelfde klasse. Maximaal 1 combinatie, 1 deelnemer of 1 paard uit een vier- of zestal mag deelnemen in een ander vier- of zestal.

4. Voor de klasse-indeling is de samenstelling van de afdeling maatgevend, overeenkomstig het volgende puntensysteem:
- L-combinatie of lager 1 punt
  - M-combinatie 2 punten
  - Z-combinatie of hoger 3 punten

Zestallen starten in de klasse:

- Totaal van 9 punten of minder L
- Totaal van 10 t/m 13 punten M
- Totaal van 14 punten of meer t/m 17 punten Z
- Totaal van 18 punten of meer ZZ

Viertallen starten in de klasse:

- Totaal van 6 punten of minder L
- Totaal van 7 t/m 9 punten M
- Totaal van 10 punten of meer t/m 11 punten Z
- Totaal van 12 punten of meer ZZ

Maximaal 1 combinatie, uitkomend in een zes- of viertal bij de paarden, mag hoger geklasseerd zijn dan ZZ-LichtZ2-dressuur. De deelnemende vier- en zestallen rijden in handicap, behalve indien er 4 vier- of zestallen of meer in een bepaalde klasse deelnemen.

13. Stang en trens zijn toegestaan voor zes- en viertallen paarden ~~in~~ **vanaf** de klasse Z indien alle combinaties regulier in de klasse Z dressuur uitkomen/geklasseerd zijn.

Artikel 141 – Kür op muziek individueel

Het is voor wedstrijdorganisatoren toegestaan om individuele rubrieken Kür op muziek uit te schrijven in de klassen L t/m Grand Prix. De voorgeschreven proeven uit het dressuurproevenboekje voor de verschillende klassen dienen te worden gebruikt. De klassen L1 en L2 worden als 1 klasse gezien, de klassen M1 en M2 worden als 1 klasse gezien.

Startgerechtigdheid:

Dezelfde reglementaire bepalingen zijn van toepassing als bij de reguliere proeven. De deelnemer is gehouden aan de optoming die voor de klasse van de desbetreffende combinatie geldt.

1. Inschrijving:

Het is deelnemende combinaties uitsluitend toegestaan in te schrijven voor rubrieken Kür op muziek in de klasse waarin zij reglementair moeten starten.

2. Kür-protocol:

Een Kür-protocol bestaat uit twee delen: een technische en een artistieke helft.

Op de ruimte voor het technische gedeelte vermeldt een jurylid de waardering voor de technische uitvoering van de verplichte onderdelen. De ruimte voor het artistieke gedeelte van het protocol wordt benut voor de artistieke waarde van de proef. ~~Dat wil zeggen:~~

De volgende onderdelen worden beoordeeld:

1. De impuls, regelmaat en soepelheid van de gangen

2. Rijvaardigheid en harmonie tussen ruiter en paard

3. Choreografie, verdeling over de rijbaan en originaliteit

4. Goed afgewogen moeilijkheidsgraad

5. De muzikale interpretatie en muziekkeuze

~~de choreografie en originaliteit, de moeilijkheidsgraad en de afstemming tussen het genomen risico en de africhtingsgraad, de muziekkeuze en de harmonie tussen ruiter en paard en het ritme, de energie, de zuiverheid en de elasticiteit van de bewegingen.~~

Voor elke Kür, op welk niveau dan ook, geldt dat er een serie verplichte oefeningen in verwerkt dient te zijn. De volgorde van die verplichte oefeningen is vrij. Een deelnemer dient de choreografie van zijn proef zo in te richten, dat de getoonde oefeningen ook daadwerkelijk door de jury te beoordelen zijn. Ook staat het de deelnemer vrij, zolang de maximale tijdsduur van de Kür niet is overschreden, om niet-verplichte onderdelen te tonen, zolang deze tenminste de moeilijkheidsgraad van het gevraagde niveau niet te boven gaan. ~~De Kür dient op muziek gereden te worden. De muziekkeuze is volkomen vrij.~~

~~3. Toegestane oefeningen t/m de klasse Z1 paarden en Z2 pony's:~~

Het rijden van een Kür op muziek is toegestaan vanaf de klasse L- dressuur. Het is ~~op straffe van uitsluiting~~ niet toegestaan om onderdelen te tonen die liggen boven het gevraagde niveau van de klassieke proeven uit het dressuurproevenboekje, **De (artistieke) cijfers voor Choreografie en**

Moeilijkheidsgraad zijn dan maar maximaal een 5,5. ~~met dien verstande dat~~

~~De~~ klassen L1 en L2 en respectievelijk de klassen M1 en M2 **worden** als één niveau ~~worden~~ gezien. Wanneer de ruiter/amazone de in de klassieke proeven omschreven oefeningen bewust een keer anders (zwaarder) uitvoert dan zoals deze oefeningen in de klassieke proeven omschreven staan, dan krijgt de ruiter/amazone voor dat onderdeel **maximaal een 4,5(mits minimaal 1 x correct getoond).** Tevens mogen de (artistieke) cijfers voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad dan maar maximaal een **5,5** zijn.

Wordt een verplicht onderdeel helemaal niet uitgevoerd dan wordt een 0 als technisch cijfer voor het onderdeel gegeven en de (artistieke) cijfers voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad zijn dan maar maximaal een 5,5. Het is aan de jury om nog lagere cijfers te geven.

4. Eisen ten aanzien van de muziek:

a. De muziek mag beginnen met een intro bij het binnenkomen, maar moet in elk geval starten na de groet bij de eerste pas voorwaarts, zij- of achterwaarts.

b. "Levende" muziek (een orkest of iets dergelijks) is verboden.

c. Een deelnemer dient voorafgaand bij het secretariaat van de wedstrijd de Kürwedstrijd de geluidsdrager in te leveren, vergezeld van een reserve-exemplaar in verband met eventuele technische problemen. De te rijden proef hoeft niet te worden ingeleverd.

d. Tijdsduur: Een Kür dient binnen de vastgestelde tijds marge beëindigd te zijn.

Tijdsoverschrijding levert **2 0.5%** aftrekpunten op, die op het totaal van de artistieke presentatie **uitvoering** in mindering worden gebracht. De Kür-beoordeling begint bij het binnenkomen van de deelnemer bij A. De tijd gaat in na de groet bij de eerste stap voorwaarts, zijwaarts of achterwaarts en eindigt bij de slotgroet. Een muzikaal intro buiten de ring is toegestaan mits de combinatie binnen maximaal 20 seconden bij A de ring binnenkomt.

e. Aftrekpunten; Fouten zoals bedoeld in artikel 128 geeft een aftrek van 2 punten op de technische score.

5. Oefeningen:

a. Het binnenkomen, halthouden en groeten dienen te geschieden op de A-X-C-lijn, waarbij het is toegestaan vanuit stap, draf of galop binnen te komen, uitsluitend met het front recht naar de voorzitter van de jury bij C. Klassen L en M alleen toegestaan in stap of draf.

b. De deelnemer dient bij het begin en einde van de proef te groeten met het front naar de voorzitter van de jury.

c. Oefeningen, getoond tussen het binnen komen bij A en het halthouden/groeten, worden door de jury niet bij in de technische beoordeling betrokken meegenomen. Er mogen op de A-C-lijn voor de groet echter geen oefeningen worden getoond boven het gevraagde niveau.

d. **Bij de diverse verplichte onderdelen staan minimale voorwaarden genoemd op het protocol.** Zijgangen dienen ~~tenminste eenmaal~~ minimaal 12 meter voorwaarts aaneengesloten te worden getoond zowel op de linker- als op de rechterhand. Appuyeren en wijken is in schuinte vrij, waarbij een zigzag-appuyement als één zijgang wordt beschouwd.

e. De uitgestrekte draf ~~en galop~~ dienen t op de rechte lijn te worden getoond. **(Getoond op een volte, wordt het gezien als een Middendraf) Oefeningen beneden niveau worden beoordeeld met maximaal een 4,5 in het technische deel en maximaal een 5,5 voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad.**

f. Een Kür dient uit het hoofd te worden gereden.

g. Om een zo hoog mogelijke score te krijgen voor een galoppirouette moet deze ~~vanuit een rechte lijn ingereden worden en ook weer recht worden uitgereden. Dus altijd enkele sprongen recht voor en na een galoppirouette rijden. Indien galoppirouettes alleen vanuit en weer naar een galoppuyement getoond worden dan is dit een onvoldoende technische uitvoering.~~ **worden getoond vanuit en naar een verzamelde galop**

h. Galoppirouettes van en naar stap (of piaffe voor Grand Prix) worden alleen in de harmonie **Moeilijkheidsgraad** en de Choreografie meegenomen. (artistieke punten).

i. De stap moet minimaal over 20 meter worden uitgevoerd in een niet zijwaartse beweging, ~~anders~~ levert dat onderdeel ~~een 0~~ **maximaal een 4,5** op en tevens maximaal een **5,5** voor choreografie en moeilijkheidsgraad.

j. Travers en renvers zijn altijd toegestaan vanaf het niveau M.

k. Het rijden met de teugels in één hand is toegestaan tot een maximum van 4 onderdelen.

l. **Voor** oefeningen, uitgevoerd met de hoed in één hand **(deze oefeningen worden, mits niet beïnvloed door de hoed normaal beoordeeld)**, ~~worden met het cijfer 0 gewaardeerd en tevens met een 5 voor choreografie en moeilijkheidsgraad.~~ **wordt 0,5 tot 1 punt afgetrokken van het cijfer voor Rijvaardigheid en harmonie tussen ruiter en paard. Dit geldt ook wanneer een ruiter duidelijk probeert het publiek te beïnvloeden.**

6. Specifiek voor Junioren en klasse Z2:

a. In het geval de volgende oefeningen opzettelijk worden getoond wordt het desbetreffende onderdeel **nooit hoger beoordeeld dan met een 4,5 in het technische deel en maximaal een 5,5 voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad. Ongeacht of het onderdeel nogmaals correct wordt uitgevoerd.**

- een keertwending van meer dan 180 graden
- galopchangements die exact worden gereden om een bepaald aantal sprongen, zoals om de vier, drie, twee of om de pas.

- bij appuyements in galop waarbij meer dan 1x van richting wordt veranderd.

b. In draf is het meermaals van richting veranderen toegestaan.

c. Onmiddellijke uitsluiting vindt plaats indien oefeningen met een hogere moeilijkheidsgraad zoals galoppirouettes, piaffe of passage bewust gereden worden.

c. Specifiek voor de klasse Z2 pony's geldt dat wanneer de verzamelde galop zonder een volte van 8 meter getoond wordt het betreffende onderdeel nooit hoger mag worden beoordeeld met een 4,5 in het technische gedeelte en maximaal een 5,5 voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad.

7. Specifiek voor ZZ-Licht:

a. In het geval de volgende oefeningen opzettelijk worden getoond wordt het desbetreffende onderdeel aangemerkt met een 0 in het technische deel en maximaal een 5 voor de choreografie en moeilijkheidsgraad. nooit hoger beoordeeld dan met een 4,5 in het technische deel en maximaal een 5,5 voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad. Ongeacht of het onderdeel nogmaals correct wordt uitgevoerd.

- galopchangements die exact worden gereden om een bepaald aantal sprongen, zoals om de vier, drie, twee of één

- zigzag in galop met meer dan één verandering van richting

- Galoppirouette van meer dan 180 graden. Voor het rijden van een halve pirouette in galop geldt dat vóór en na deze oefening twee tot drie galopsprongen rechtuit moet worden gereden verzamelde galop getoond moet worden. Galoppirouettes uit stap tellen alleen mee in de artistieke beoordeling mits uitgevoerd voor minimaal een 7. Er wordt geen technisch cijfer voor gegeven

b. Onmiddellijke uitsluiting vindt plaats indien oefeningen met een hogere moeilijkheidsgraad zoals galoppirouettes, piaffe of passage bewust gereden worden.

8. Specifiek voor Young Riders en ZZ-Zwaar:

a. In het geval de volgende oefeningen opzettelijk worden getoond wordt het desbetreffende onderdeel nooit hoger beoordeeld dan met een 4,5 in het technische deel en maximaal een 5,5 voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad. Ongeacht of het onderdeel nogmaals correct wordt uitgevoerd.

~~aangemerkt met een 0 in het technische deel en maximaal een 5 voor de choreografie en moeilijkheidsgraad. Wordt het onderdeel daarna alsnog op correctie wijze uitgevoerd, dan wordt hier gewoon een cijfer voor gegeven:~~

~~- Een galoppirouette van meer dan 180 graden~~

~~- Galopwissels in series van 2 of minder. betekent een 0~~

~~voor alle series ook als er verder nog wel correcte series worden uitgevoerd.~~

b. Zigzag-appuyements zijn toegestaan, zowel in draf als galop.

c. Voor het rijden van een halve pirouette in galop geldt dat vóór en na deze oefening twee tot drie galopsprongen rechtuit moet worden gereden verzamelde

galop getoond moet worden. Galoppirouettes uit stap tellen alleen mee in de artistieke beoordeling mits uitgevoerd voor minimaal een 7. Er wordt geen technisch cijfer voor gegeven

d. Oefeningen opgenomen in de Intermediaire I maar niet in de Prix St. Georges-proef worden gerekend als niet toegestane onderdelen.

e. Onmiddellijke uitsluiting vindt plaats indien oefeningen met een hogere moeilijkheidsgraad zoals de piaffe of passage bewust gereden worden.

9. Specifiek voor Intermediaire I:

a. In het geval de volgende oefeningen opzettelijk worden getoond wordt het desbetreffende onderdeel aangemerkt met een 0 in het technische deel en maximaal een 5 voor de choreografie en moeilijkheidsgraad. **nooit hoger beoordeeld dan met een 4,5 in het technische deel en maximaal een 5,5 voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad. Ongeacht of het onderdeel nogmaals correct wordt uitgevoerd.**

Wordt het onderdeel daarna alsnog op correctie wijze uitgevoerd, dan wordt hier gewoon een cijfer voor gegeven:

- Een galoppirouette van meer dan 360 graden ook als er verder nog wel correcte galoppirouettes naar deze zijde worden uitgevoerd.

- Galopwissels om de pas voor alle series ook als er verder nog wel correcte series worden uitgevoerd.

h. Voor het rijden van een pirouette in galop geldt dat vóór en na deze oefening twee tot drie galopsprongen rechtuit moet worden gereden **verzamelde galop getoond moet worden. Galoppirouettes uit stap tellen alleen mee in de artistieke beoordeling mits uitgevoerd voor minimaal een 7. Er wordt geen technisch cijfer voor gegeven**

i. Schouderbinnenwaarts links en rechts dient minimaal 12 meter getoond te worden

j. Onmiddellijke uitsluiting vindt plaats indien oefeningen met een hogere moeilijkheidsgraad zoals de piaffe en passage bewust gereden worden.

10. Specifiek voor Grand Prix:

a. In het geval de volgende oefeningen opzettelijk worden getoond wordt het desbetreffende onderdeel aangemerkt met een 0 in het technische deel en maximaal een 5,5 voor de choreografie en moeilijkheidsgraad. Wordt het onderdeel daarna alsnog op correctie wijze uitgevoerd, dan wordt hier gewoon een cijfer voor gegeven;

nooit hoger beoordeeld dan met een 4,5 in het technische deel en maximaal een 5,5 voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad. Ongeacht of het onderdeel nogmaals correct wordt uitgevoerd.

- Meer dan een dubbele galoppirouette ook als er verder nog wel correcte galoppirouettes naar deze zijde worden uitgevoerd

b. Voor het rijden van een (dubbele)pirouette in galop geldt dat vóór en na deze oefening verzamelde galop getoond moet worden. Galoppirouettes uit stap tellen alleen mee in de artistieke beoordeling mits uitgevoerd voor minimaal een 7. Er wordt geen technisch cijfer voor gegeven. Indien geen correcte pirouette wordt getoond dan geldt voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad maximaal een 5,5.

c. Piaffe (minimaal 10 passen) moet op een rechte lijn of volte worden uitgevoerd om een hoge technische score te verkrijgen. Als de alleen als pirouette wordt uitgevoerd dan is dit technisch een onvoldoende.

Piaffe en piaffe-pirouettes krijgen altijd een technisch cijfer voor piaffe, elke keer dat het getoond wordt. Als aanvulling op de gevraagde piaffe met een minimum van 10 passen rechtuit. Ontbreekt deze, kan het eindcijfer (ongeacht uit het gemiddelde eindcijfer dat ontstaat) niet hoger dan een 4,5 zijn voor piaffe. Indien geen correcte piaffe wordt getoond dan geldt voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad maximaal een 5,5.

d. Passage (minimaal 20 meter aaneengesloten) moet op een rechte lijn of volte getoond worden om een hoge technische score te krijgen. Als de passage alleen als appuyement wordt uitgevoerd dan is dit technisch een onvoldoende.

Passage en Passage-appuyementen krijgen altijd een technisch cijfer voor passage, elke keer dat het getoond wordt. Als aanvulling op de gevraagde passage met een minimum van 20 meter rechtuit. Ontbreekt deze, kan het eindcijfer (ongeacht uit het gemiddelde eindcijfer dat zou ontstaat) niet hoger dan een 4,5 zijn. Indien geen correct passage wordt getoond dan geldt voor Choreografie en Moeilijkheidsgraad maximaal een 5,5.

d. Onmiddellijke uitsluiting vindt plaats indien oefeningen met een hogere moeilijkheidsgraad zoals schoolsprongen boven de grond en galop achterwaarts bewust gereden worden.

Artikel 147 – Dressuurproeven bitloos rijden

Het bitloos rijden van dressuurproeven is mogelijk t/m de klasse **M** L2 dressuur voor zowel paarden- als. Vanaf de klasse **M1** **Z1** is het alléén mogelijk om buiten mededinging (HC) bitloos deel te nemen.

Artikel 145 – Wedstrijdvormen onder de klasse B (Impuls)

Het is voor wedstrijdorganisaties toegestaan om rubrieken uit te schrijven onder het reguliere B-niveau. **Dat kan de klasse BB zijn maar ook andere vormen.** De wedstrijdorganisatie bepaalt het niveau van de proeven en geeft in het vraagprogramma aan waar de deelnemers de te verrijden proeven kunnen verkrijgen. De wedstrijdorganisatie kan ook op het vraagprogramma een doelgroep definiëren. Deze wedstrijdvormen zijn bedoeld als voorbereiding op de wedstrijd sport; er worden geen prestatiepunten geregistreerd en er bestaat geen verplichting tot promoveren. Voor deze rubrieken gelden dezelfde reglementaire bepalingen als voor de reguliere wedstrijd klassen met uitzondering van de volgende bepalingen:

- a. Deelnemers dienen lid te zijn van de KNHS.
- b. Een startpas met het desbetreffende paard is niet verplicht.
- c. Het paard waarmee wordt deelgenomen moet geregistreerd (Paardenpaspoort), gemeten en ingeënt zijn zoals bepaald in het Algemeen Wedstrijdreglement.
- d. Er bestaat geen verplichting tot het dragen van wedstrijdkleding. Het is verplicht een veiligheidshoofddekseel en rijlaarzen/combinatie van jodphurschoenen met gelijkkleurige gladleder chaps te dragen.

- e. Deelname door deelnemers, die al een klassering hebben in de reguliere klassen, staat vrij.
- f. De organisatie bepaald of een klassement wordt opgemaakt.